

Cezary Obracht-Prondzyński

Grant NPRH *Gniazdo Gryfa* – rok 2015

Podstawowym celem projektu jest stworzenie kompendium wiedzy o kaszubskich symbolach, mitach, tradycjach kulturowych, pamięci, świecie wyobrażonym i narracjach tożsamościowych, przekonaniach i stereotypach (jako ważnym atrybucie określania granic grupowych: co jest własne, co jest obce). Prowadzone w trakcie badań prace dokumentacyjne oraz analizy uwzględniają wszelkie istniejące przejawy (niematerialnego i materialnego) kaszubskiego dziedzictwa kulturowego, w różnorodnych jego formach, tak historycznych, jak i współczesnych. Badanie oraz planowane kompendium uwzględniac będą specyfikę procesów etnicznych, kulturowych i społecznych na (zmiennym) terenie zamieszkiwanym przez społeczność kaszubską, żywotność, autentyczność oraz twórcze rozwijanie kultury kaszubskiej (artefakty, dzieła, twórcy), jej rozwój instytucjonalny, ideowy, artystyczny. Przedmiotem badań jest także tradycja, w tym „tradycja wynaleziona”, a więc złożony i wielopoziomowy zasób wartości i treści kulturowych, żywy, stale reinterpretowany, ulegający zmianom w czasie, ale jednocześnie z wieloma elementami trwałymi (takimi są np. cechy autostereotypu). Nacisk położony jest na badaniu, opisie, analizie i udokumentowaniu tych zasobów kulturowych, które są budulcem tożsamości kaszubskiej, które tworzą wartości, leżące u jej podstaw, są jej źródłem.

Projekt ma charakter wieloletni. W pierwszym etapie, trwającym ostatnie trzy miesiące 2015 roku, zadaniem 11-osobowego zespołu było wykonanie wstępnej analizy posiadanego zasobu źródłowego oraz wykonanie 11 opracowań dotyczących stanu badań we wskazanych obszarach problemowych.

W tym kontekście należy podkreślić, że ważnym efektem projektu jest stworzenie interdyscyplinarnego i międzynarodowego zespołu badawczego, w skład którego wchodzi także młodszy adepci nauki, którzy w ramach projektu mają okazję doskonalenia własnego warsztatu badawczego i pisarskiego.

W pierwszym etapie zadania badawcze obejmowały przygotowanie 11 opracowań dotyczących stanu badań we wskazanych obszarach problemowych:

Mgr Roland Borchers: *Deutsche Forschungen zur Geschichte und Kultur der Kaschuben (Niemieckie badania nad historią i kulturą Kaszubów)*

Prof. Józef Borzyszkowski: *Stan kaszubskich badań biograficznych*

Dr Miłoslawa Borzyszkowska-Szewczyk: *Kaszubska pamięć jako pamięć na/o Kaszubach*

Prof. Daniel Kalinowski: *Literatura kaszubska. Rekonesans wśród technik, tematów, idei*

Dr Katarzyna Kulikowska: *Badania nad kaszubskimi instytucjami kulturalnymi*

Prof. Anna Kwaśniewska: *Mity, legendy, toposy, rytuały, obrzędy jako element niematerialnego dziedzictwa kulturowego Kaszubów. Stan badań.*

Dr Magdalena Lemańczyk: *Kaszubi a inne mniejszości na Pomorzu w kontekście wielokulturowości regionu*

Prof. Cezary Obracht-Prondzyński: *Stan badań nad tożsamością Kaszubów*

Dr Justyna Pomierska: *Stan badań nad językiem kaszubskim jako elementem kulturowego dziedzictwa Kaszubów*

Dr Tomasz Rembalski: *Struktura społeczna Kaszubów do początku XX wieku. Stan i potrzeby badań*

Prof. Miłosz Reźnik: *Badania nad regionalizmem kaszubskim*

Wykonane opracowania stały się przedmiotem dyskusji w zespole badawczym. Postanowiono, że po dopracowaniu redakcyjnym powinny zostać one opublikowane jako osobna, recenzowana monografia, dokumentując tym samym pracę badawczą w ramach projektu